

tu izven meja Jugoslavije, je zasluga požrvovalnega dela CMD.

Letos, ko je CMD slavila 50 letnico svojega obstoja in z njo 50 letnico uspešnega dela za obrambo naroda in njegovih meja, je bila izdana ob tej priliki tudi resolucija, ki ugotavlja na podlagi razprav o vseh narodno obrambnih vprašanjih, da so osnovna načela družbenega delovanja dosledna njeni 50 leti vesti službi jugoslovanstvu na skrajnem severozapadu, službi, ki so ji posvetili najboljše sile naplomeitev možje in žene Slovenije. Družbeno delovanje sledi na edinstvu naroda in države pod vodstvom narodne vladarske hiše Karadordevićev. CMD, prosta plemenitih, verskih, stanovskih in političnih vezi

služi kot občne narodne organizacije samo interesom nacionalne celote v kateri nas nič ne loči. Njena glavna naloga je jačanje narodne zavesti v ogroženih delih našega naroda in stremljajo na tem, da s čuvanjem vseh pridobitev najbolj izpostavljenega slovenskega dela našega naroda prispeva svoj delež k jugoslovenski skupnosti kot vrhovnemu cilju vsega njenega stremljenja in delovanja. Dalje zahteva družba, da se mora v narodnostno mešanih predelih podrediti strankarsko politično življeno nacionalnemu interesom. Svojo moč in vero črpa v trpljenju, iz katerega je izniknila svoboda in v veliki žrtvi nepozabnega Kralja Mučenika Aleksandra Uedinitelja.

Anketa za predelavo čitank za narodne šole, dopust udeležencem. Kraljevska banska uprava dravske banovine je izdala na prošnjo sekcije JUU naslednji odlok: Dne 28. septembra t. l. ob 8. uri se bo vršila v prostorih sekcije JUU za dravsko banovino v Ljubljani anketa za predelavo čitank za narodne šole. — Da bi bilo delo pri predelavi šolskih čitank čim uspešnejše, je imenovala banovinska skupščina JUU Ljubljana poseben anketni odbor, ki naj določi načelne smernice za delo, način in organizacijo dela ter da tudi redakcijskemu odboru, ki ga bo določil sam, konkretno predloge glede izprememb. — Da bo omogočeno članom anketnega odbora so-delovanje, odobruje kr. banska uprava navezenim dopust za čas od 27. septembra 1935. do vstetega 28. septembra 1935.: 1. Skulju Andreju, v. d. ban. šol. nadzorniku v Ljubljani; 2. Mikušu Mateju, sres. šol. nadzorniku v Dolnjem Lendavi; 3. Hrovatu Ivanu, sres. šol. nadzorniku v Krškem; 4. Drekonji Cirilu, šol-upravitelju v Turnišču; 5. Hudalesu Oskarju, učitelju v Šmartnem ob Paki; 6. Ločniškarju Franju, šolskemu upravitelju v Marčičah; 7. Koprivi Alfonzu, učitelju v Dobrinčah; 8. Klemenčiču Vladu, učitelju v Vel. Nedelji; 9. Rošu Franju, učitelju v Celju; 10. Vrancu Ernestu, učitelju v Studencih pri Mariboru; 11. Bregantu Zmagu, učitelju v Ljubljani; 12. Venku Ivanu, šolskemu upravitelju na Igu pri Ljubljani; 13. Hafner Kristini, učiteljici na Jesenicah; 14. Juranciu Josipu, učitelju pri Sv. Marku pri Ptaju; 15. Kumiju Metodu strokovnemu učitelju na državnemu gospodarstvu v Ljubljani.

PROIZVOD: „UNION“ ZAGREB.

ter si s tem ustvari čim objektivnejo samo-stojno sodbo o dnevnih dogodkih in vprašanjih. — Uprava »Učiteljskega tovariša«.

Strokovne nadaljevalne šole

Nekaj besed o banovinskem odboru za strokovne nadaljevalne šole

Zakon o obrilih je izšel že l. 1931. Ta zakon ima tudi posebno poglavje »Strokovne nadaljevalne šole«, ki obsega 12 paragrafov. Od teh nas zanima predvsem § 304., ki pravi doslovno:

»V vsaki banovini se sestavi banovinski odbor za strokovno nadaljevalne šole, ki mu je naloga skrbeti za celotni strokovni pouk v banovini.«

Odbor predseduje inspektor strokovnih banovinskih šol, člani pa so po trije: predstavniki banovinskega sveta, člani strokovno-šolski učitelji, predstavniki zbornice in predstavniki delavske zbornice, ki so zaposleni v rokodelstvu, trgovini in industriji. Vse člane postavlja banovina.

Ni najbrže zgolj slučaj, da je bil sestavljen in imenovan odbor, predviden na osnovi § 304. zakona o obrilih šole letos, kakor tudi ne more biti samo slučaj, da ni v tem odboru niti enega učitelja, ki je že praktično deloval na teh šolah, ki je poučeval na doseganjih strokovno nadaljevalnih šolah. Paragraf pravi točno, da pridejo v ta odbor tudi trije člani strokovno-šolski učitelji. Kljub temu striktne mudi določili pa moramo ugotoviti, da ni v banovinskem odboru niti enega učitelja, praktika, ki se je udejstvoval kot učitelj na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Komur je za dvig strokovnega šolstva, ta mora delovati skupno s praktiki in to z onimi praktiki, ki so strokovno nadaljevalno šolstvo zgradili in ga dvignili na današnjo višino. Ali je mogoče, da bi odbor, v katerem ni prav nobenega praktika, mogel skrbeti za pravo spopolnjevanje in dviganje strokovnega šolstva? Nasveti praktikov so pri vsaki akciji nujno potrebni in prav tako bi bili praktiki

potrebnih banovinskemu odboru za strokovne nadaljevalne šole, neglede na to, da to tudi zakon izrecno zahteva.

Da bo stvar še razumljivejša, navajamo še delokrog tega odbora, ki ga predpisuje § 305. zakona o obrilih. Ta se glasi:

»V področje banovinskega odbora za strokovne nadaljevalne šole spada:

1. Nadzorovanje strokovnih šol in podobnih zasebnih šol, kakor tudi poslovanje krajevni strokovnih šolskih odborov.

2. Podajanje predlogov banski upravi za postavitev učnega osebja v šolah.

3. Oddajanje mnenj in podajanje predlogov banski upravi v strokovnih šolskih vprašanjih in predmetih kakor tudi poročanje o stanju strokovnega pouka v banovini.«

Nastane vprašanje, ali more ta odbor izvršiti svoje delo, predvideno v citiranem členu brez vsake najmanje nevarnosti, da bi mogli sklepiti kakor kolikor škodovati razvoju in napredku šole same. Se praktiki večkrat grešijo. Tudi dolgoletna praksa v eni ali drugi stroki ne more obvarovati človeka pred pogreški; koliko lažje pa greši teoretik, ki ni svojih trditve in zahtev nikoli praktično preizkusil?

Osnovnošolsko učiteljstvo je zgradilo strokovno nadaljevalno šolstvo, ga spopolnjevalo in dvigalo, zato ima tudi pravico zahtevati soodločanje o njegovi bodoči usodi. To pravico ima takole bolj, ker mu jo tudi zakon sam daje. Ako je od vseh učnih moči na strokovno nadaljevalnih šolah nad tri četrteine osnovnošolskega učiteljstva, tedaj mislimo, da imamo pravico vsaj do dveh zastopnikov v banovinskem odboru za strokovne nadaljevalne šole.

Splošne vesti

PRI KRALJEVSKI BANSKI UPRAVI
V LJUBLJANI JE OSNOVANA
DRŽAVNA IzPRAŠEVALNA KOMISIJA
ZA SRESKE ŠOLSKE NADZORNIKE

Pod O. N. Br. 47.639 je izdal minister

prosvete naslednji odlok:

Na osnovi čl. 4. in 5. pravil o polaganju državnega izpitja za sreskega šolskega nadzornika postavljam pri kr. banski upravi v Ljubljani v prosvetnem oddelku državno komisijo za zvanje sreskega šolskega nadzornika za tri leta od dne podpisa tega odloka in to:

Za predsednika izpräševalne komisije: načelnika prosvetnega oddelka kr. banske uprave g. Breznika Josipa, prof. v Ljubljani.

Za člena izpräševalca za uporabo sodobnih pedagoških ved pri vzgoji in pouku v na-

obogatil z novim delom, ki bo temeljito osvetlilo to važno panogo pedagoške znanosti.

H koncu predavanj je spregovoril kot vodja tečaja in predsednik Pedagoške Centralne g. Gustav Silih, ki je rekel med drugim: Hvala Bogu, da je tukaj toliko mladine, ki bo vodila novo dobo! Samo, naj ne pozabi delati! — — Če imamo na prosvetni upravi ljudi, ki simpatično spremljajo naše napore, potem je dobro. — — Zaključujem II. pedagoški tečaj in prosim, da ostanete zvesti onim idejam, ki ste jih spoznali kot dobre, ki so vas prepričale in ki ste jih sprejeli kot svoje. Mnogo uspeha v vašem bodočem delu!

Tečaj je bil ves čas na objektivni znanstveni višini. Kar je bilo subjektivnega, je le opestrilo izvajanja in upostavljanja napetješčega stroja med predavatelji in tečajniki. Prav bi bilo, ako bi znali taki tečaji voditi udeležence od pasivnega sprejemanja do aktivnejšega so-delovanja, kar je seveda najtežje. To namreč ne bo prej mogoče, preden ne bo znala naučiti bodoča šola, najti bo to pedagoška akademija ali učiteljska šola na novi osnovi, našega načrta tudi diskutirati.

Seveda je povrh tega treba najprej vsekakor še nekega ustaljenega nazora, temeljega na znanstvenih normah, ki si jih more človek pridobiti samo s študijem.

Cetudi je pri tem ali onem predavatelju stopilo več ali manj v ospredje njegovo subjektivno gledanje na razna znanstvena vprašanja, ki jih pač ni mogel vsak vslej v celoti sprejeti kot pravilne, vendar je iz vsakega predavatelja izzarevala ona globoka pedagoška resnoba, spoštovanje ter ljubezen do pedagoškega dela »kajti gonišča sila mu je skrb za mladi naraščaj« (dr. K. Ozvald).

(Konec prihodnjih)

Osebne zadeve

— i Napredovali so učitelji (ice) v VI. skupino: Arrigler Valerija iz Trzina, Auersperg

Marija iz Olševka, Schmidlechner Frančiška iz Kapelle, Horvat Rudolf iz Škofje Loke; v VII.

Skupino: Medic Avgust iz Puščave in Soršak

Alojzija iz Prevalj; v VIII. skupino: Šurek

Angela iz Gorjic, Gruden Marija in Gorjane

Marija iz Sv. Barbare v Halozah; v IX. skupino: Rubinič Antonija iz Adlešičev in Avbelj Ivana, zabavilja iz Ljubljane.

Učiteljski pravnik

— Razsodba v pogledu priznanih službenih let. Državni svet je pod Br. 15476/35 z dne 25. maja 1935. izdal nastopno razsodbo: »U imu Njegovega Veličanstva Petra II Kralja Jugoslavije — Državni savet. — U svom II odjeljenju koje sastavljaju predsedavajući član Vulević Antonije, članovi: Sardelić Dr. Rudolf, Milovanović Žarko, Čubrović Dr. Pavle, zamenik Matović K. Aleksi i delovodja Jevtić Živojin po tužbi Glavne kontrole od 11 aprila 1935 god. Br. 9342 podnetoj protiv Ukaza donetog na predlog Ministra prosvete od 15. decembra 1934 god. O. N. Br. 74.190, kojim je I. I. učitelj na radu u Min. prosvete unapreden v VII pol. grupu po § 62 t. 25 fin. zakona za 1932/33 godinu, a na osnovu čl. 17 i 34 Zakona o Državnom savetu i upravnim sudovima, a s obzirom i na Zakon o taksama, dana 25 maja 1935 godine. Presuduje: da se odbaci tužba Glavne kontrole od 11 apr. 1935 godine Br. 9342. Razlozi: Pošto je proučio tužbu, osporen Ukaz i ostale akte koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor ministrov na tužbu poslat pismom od 24 aprila 1935 god. O. N. Br. 28.032 i odgovor imenovanog. Državni savet je našao, da je prema § 62 t. 25 fin. zakona za 1932/33 godinu nameru zakonodavčeva bila da se zaštite ranije stekena prava državnih službenika za dalje napredovanje priznata izvršnim odlukama po ranijim zakonima koji su važili do stupanja na snagu Zakona o činovnicima od 31 marta 1931 godine. Iz pričlenjenih akata ovoga predmeta vidi se, da je imenovan prvi put postavljen 16 dec. 1914 godine, a rešenjem O. N. Br. 31.873 od 8 avgusta 1934 god. unapreden je u VIII pol. grupu. Rešenjem O. N. Br. 57.129 od 5 avgusta 1930 godine imenovan je priznato za napredovanje u grupu vreme od 6 godina i 28 dana, no bez prava na novčano naknadno za proteklo vreme. Izvršnost rešenja O. N. Br. 57.129/30 bila je uslovljena dobijanjem saglasnosti Glavne kontrole, koja je svoju saglasnost dala 21. oktobra 1934 godine. — Na osnovu izloženoga, kako imenovan ima jednu izvršnu odluku kojom mu je po ranijim zakonima priznato izvesno odredeno vreme za napredovanje, to su ispunjeni uslovi za primenu § 62 t. 25 fin. zakona za 1932/33 godinu i imenovan je osporenim Ukazom pravilno na osnovu citiranog zakonskog propisa unapreden v VII pol. grupu.

— O ovome presudom u prepisu izvestiti parnične strane. — Zastupa predsednika II odjeljenja Državnog saveta: član. Vulević Antonije, l. r. — Delovoda, Živojin Jevtić, l. r. — Da je prepis veran svome originalu, tvrdi:

— § Vprašanje S. T.: Ali ima poročena učiteljice, ki ne stanuje skupno z možem v istem kraju, pravico do prejemanja stanarine?

Odgovor: Po § 30. finančnega zakona za leto 1933./1934. imata učiteljica zakonika, ki služuje v istem kraju, pravico samo na 1 stanarino in kurivo za 1 učitelja. Učiteljica, poročena z neučiteljem, nima pravice do stanarine in tudi ne do kuriva. Ako je Vaš mož učitelj, v istem kraju, odnosno ako je neučitelj, Vam ne pripada stanarina. Besedilo fin. zakona (§ 30.) je objavljen v Roč. katalogu 1934./35. na str. 74.

Naša gospodarska organizacija

— g Članom Učit. Samopomoči. V zadnjem času dobiva zadružna uprava dnevno po več prošenj za podporo iz podpornega sklada. Rešitev po zadružnem načelstvu čaka danes (16. sept. 1935) 36 prošenj z zneski nekaj nad 100.000 Din. Za razdelitev imamo do danes zbranega denarja okrog 6000 Din, to je prilično ena tretjina, kar bi nam člani — prejšnji prošnji — moralni nakazati. Do konca tekočega meseca (do seje) se bo nabralo kakih 10.000 do 12.000 Din. Čudežev se s tem zneskom ne bo moglo delati. Če bo hotelo zadružno načelstvo vse do danes vložene prošnje ugodno rešiti, je že danes ves razpoložljivi denar iz podpornega sklada do konca leta 1935 izčrpán. Upoštevajte to! Vse člane US prosimo, da vlagajo prošnje za podporo res samo v strogo socialnih potrebar in to takrat, ko so v drugi denarni viri usahnili. — Smatrajte podporni sklad za socialno ustanovo in ne za posojilnico.

Dr. Franjo Žgeč nas, žal, vsled njegove bolezni, ni mogel uvesti v sociološke metode raziskovanja otroškega okolja. Prepričani pa smo in to iskreno želimo, da nas bo kmalu